

2.2. TIDLIGMESOLITIKUM (CA. 9500–8300 F.KR.)

Undersøkte lokaliteter fra tidligmesolittisk tid preges ofte av flere relativt små funnkonsentrasjoner tolket som spor etter korte opphold knyttet til et mobilt levevis. I den første delen av perioden består funnene nesten utelukkende av flint. Flinten på lokalitetene er ofte av høy kvalitet, og antas å ha blitt medbrakt til regionen utenfra. Andre og lokalt forekommende råstoff tas etter hvert i bruk, primært til økser, men til en viss grad også til småredskaper. Denne tilpasningen illustreres blant annet av *Sagene B4* og *B6*. Øksematerialet fra perioden domineres av skiveøkser, som på *Sagene B1*. Mot slutten av perioden tilkommer kjerneøkser, og i en kort periode er begge øksetypene i bruk samtidig. Produksjon av flekker fra hovedsakelig ensidige kjerner med én eller to poler er det framherskende teknologiske konseptet, mens mikroflekker

ikke har vært en målrettet del av produksjonen. Blant småredskapene er pilspisskategorien særlig tallrik. Her kan lansettmikrolitter, tangespisser, eneggede spisser og høgnipenspisser nevnes. *Sagene B2* er et eksempel på en tidligmesolittisk lokalitet med et rikt og variert pilspissmateriale.

Materialet fra Sørøst-Norge uttrykker svært mange likhetstrekk med funn fra store deler av Nordvest-Europa. Det er imidlertid en rekke uavklarte aspekter knyttet til tidligmesolittisk tid i vår landsdel, ikke minst det kronologisk-teknologiske forløpet, som følge av den nesten totale mangelen på C14-resultater fra perioden. Rester etter sikre boligkonstruksjoner er heller ikke dokumentert i landsdelen, men se funnkonsentrasjon B på *Sagene B1* for rester etter en mulig boligkonstruksjon.

Figur 2.2.1: Nina Torp: En grunnleggende del av steinalderarkeologien er å kunne «lese» landskapet. Gjennom steinalderen har menneskene i hovedsak levd og oppholdt seg langs kysten. Her er et fotografi av en kunstnerisk intervensjon på den tidligmesolittiske lokaliteten *Sagene B4*, der jeg gjorde flere avstøpninger av utgravingen i tekstil. Underveis i tilvirkningsprosessen skjer det en kjemisk prosess som gjør at herdemiddelet blir blått i kontakt med tekstilet. Skulpturen kan tolkes som en rest av det fortidige havet. Foto: Nina Torp. *SITUASJONER*, 2016 © Nina Torp / BONO.